

FASTIGHETSÄGARNA – BYGGHERRARNA – SVERIGES BYGGINDUSTRIER

ÅTTA FÖRSLAG

FÖR ATT EFFEKTIVISERA OCH UTVECKLA
SVENSK FASTIGHETSBLDNING

SAMMANFATTNING

Handläggningstiderna hos Lantmäteriet ökar på bred front och utvecklingen går i fel riktning. Konsekvenser av de allt längre handläggningstiderna blir att bostadsbyggen och företagsetableringar bromsas. Effektivisering och utveckling av fastighetsbildningen är nödvändig. Såväl Lantmäteriet som Statskontoret har i respektive rapport under 2017 analyserat organisationen kring fastighetsbildningen och

har presenterat välbehövliga förbättrings- och åtgärdsförslag.

Fastighetsägarna, Sveriges Bygginstrumenter och Byggherrarna vill med denna rapport lämna ytterligare åtta åtgärdsförslag som riktar sig till Lantmäteriet, till regeringen och till det näringsliv vi själva representerar. Vi är övertygade om att dessa åtta åtgärder kommer att effektivisera och utveckla svensk fastighetsbildning.

VÅRA FÖRSLAG

Till Lantmäteriet:

➔ FÖRSLAG 1

Genomför skyndsamt identifierade effektiviserings-, resursförstärknings- och utbildningsåtgärder samt ökat fokus på att behålla kompetens. Detta utan att kvaliteten på förrättningar försämras.

Till Regeringen:

➔ FÖRSLAG 2

Verka för att fler lantmätare utbildas.

➔ FÖRSLAG 3

Tillåt att fler kommunala lantmäterier inrättas.

➔ FÖRSLAG 4

Tillsätt skyndsamt en statlig utredning för att möjliggöra koordinatbestämda gränser samt extern hjälp vid förrättningar.

Till Branschen:

➔ FÖRSLAG 5

Använd tekniskt sakkunniga i större utsträckning för att producera underlag.

➔ FÖRSLAG 6

Jobba med tidig förrättningsstart så att samordnad planläggning och fastighetsbildning uppnås.

➔ FÖRSLAG 7

Använd tydligare och standardiserat gränssnitt mellan privata aktörer och lantmäterimyndigheterna i fråga om digitalt material.

➔ FÖRSLAG 8

Öka privat handläggning av anläggningsförrättningar.

INNEHÅLL

Bakgrund	5
Fastighetsbildning	5
Problem med ökande handläggningstider	5
Konsekvenser av problemet	5
Myndighetsanalyser	7
Lantmäteriet	7
Våra kommentarer på Lantmäteriets rapport	7
Statskontoret	7
Statskontorets slutsatser	8
Statskontorets förslag	8
Våra kommentarer på Statskontorets rapport	8
Vilka övriga lösningar har föreslagits?	9
Fler kommunala lantmäterier	9
Extern hjälp i förrättningar	9
Digital fastighetsbildning med koordinatbestämda gränser	9
Våra förslag för att effektivisera fastighetsbildningen	10
Referenser	11

Januari 2018

OM RAPPORTEN

Denna rapport är framtagen gemensamt av Fastighetsägarna, Sveriges Byggin-
dustrier och Byggherrarna. Under arbetet
med rapporten har stöd hämtats från
konsultfirman Vesterlins & Co.

Rapporten belyser problemen med de allt
längre handläggningstiderna för fastighets-
bildning hos Lantmäteriet. Rapporten går
vidare med att sammanfatta och kommentera
Lantmäteriets och Statskontorets
analyser och åtgärdsförslag.

Slutligen ger vi åtgärdsförslag till Lant-
mäteriet, regeringen och näringsliv som vi
är övertygade kommer att effektivisera och
utveckla fastighetsbildningen i Sverige.

Frågor om rapporten kan ställas till
rikard.silverfur@fastighetsagarna.se

Handläggningstiderna hos Lantmäteriet ökar på bred front. Bostadsbyggen och företagsetableringar bromsas av de allt längre handläggningstiderna hos Lantmäteriet och utvecklingen går i fel riktning.

BAKGRUND

FASTIGHETSBLDNING

En betydande del av de fastighetsrättsliga frågor som regleras i en detaljplan genomförs genom fastighetsbildning, i form av en lantmäteriförrättning. Genom förrättningen anpassas fastighetsindelningen till detaljplanens förhållanden. Vidare bildas gemensamhetsanläggningar för att tillgodose fastigheternas behov av samverkan. Även rättigheter – servitut och ledningsrätt – bildas av lantmäterimyndigheten vid plangenomförandet. Lantmäterimyndigheterna har ensamrätt på fastighetsbildning, inrättande av gemensamhetsanläggning och upplåtelse av ledningsrätt.

Fastighetsbildningen som hanteras och beslutas av statlig eller kommunal lantmäterimyndighet regleras i fastighetsbildningslagen. Bildande av gemensamhetsanläggningar och ledningsrätt regleras i anläggningslagen respektive ledningsrättslagen.

Av fastighetsbildningslagen framgår bland annat att lantmäterimyndigheten självständigt ska göra prövningar och bedömningar samt fatta beslut utifrån de förutsättningar som finns i planen.

Det finns en statlig lantmäterimyndighet – Lantmäteriet – och 39 kommunala lantmäterimyndigheter.

PROBLEM MED ÖKANDE HANDLÄGGNINGSTIDER

Handläggningstiderna hos Lantmäteriet ökar på bred front. Bostadsbyggen och företags- etableringar bromsas av de allt längre hand-

läggningstiderna hos Lantmäteriet och utvecklingen går i fel riktning.

Leveranstiden för fastighetsregleringar har ökat med nio veckor under 2016 och snittet är nu 52 veckor enligt myndighetens årsredovisning. För enklare avstyckningar är leveranstiden 39 veckor, en ökning med 22 procent på ett år. För avstyckningar avsedda för nybyggnad av bostäder är leveranstiden kortare – 20 veckor – men även här noteras en ökning med tre veckor sedan 2015.

Regeringen har uppmärksammat problemen och vid årsskiftet 2016/2017¹ skärptes tonen mot Lantmäteriet. Peter Eriksson (MP) uttalade följande i ett pressmeddelande:

”– De långa handläggningstiderna påverkar samhällsbyggnadsprocessen negativt, inte minst tiden det tar för byggandet av bostäder. I och med att regeringen har ambitionen att öka takten i bostadsbyggandet, så måste även Lantmäteriets handläggningstider kortas.”

KONSEKVENSER AV PROBLEMET

I aktuell debatt kring Lantmäteriets långa handläggningstider saknas det enligt oss en behövlig kvantifiering av effekterna. Det är lätt att inse att längre handläggningstider är ett problem och att det får konsekvenser för till exempel bostadsbyggandet. Det är dock en

¹ www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/01/lantmateriets-handlaggningstider-granskas/

utmaning att härleda omfattningen av hur många bostäder som fördröjs eller rent av uteblir eller hur stora de tillkommande kostnaderna är till följd av den negativa utvecklingen av handläggningstider. Inte heller denna rapport har för avsikt att precisera de negativa effekterna.

Det står dock klart att konsekvenserna träffar såväl rena nybyggnadsprojekt som utveckling av befintlig bebyggelse.

Genom fastighetsbildning inrättas de administrativa objekt – fastigheter – som är grunden för nyttjande, upplåtelse, överlåtelse och belåning av fast egendom. Genomförd fastighetsbildning är en förutsättning för att byggnation, upplåtelse, överlåtelse och belåning av marken ska kunna ske på ett effektivt och rättssäkert sätt. När Lantmäteriet inte förmår att leverera uppstår därför flera komplikationer.

Tidsosäkerheten kring när Lantmäteriet kan bilda fastigheter och inrätta gemensamhetsanläggningar rubbar förutsägbarheten, vilket förskjuter och komplicerar tidplanen för byggherrar och köpare. Vidare kompliceras avtalskrivande, upphandling, samverkan med flera åtgärder vilka är beroende av utträttad lantmäteriförättning.

När ärenden hamnar i kö och det på grund av avsaknad handläggare på Lantmäteriet saknas möjlighet till direkt dialog kan det leda till att frågor, som hade kunnat lösas på ett tidigt stadium, tvingas vänta de månader, eller rent

av år, det tar innan ärendet tilldelas en handläggare. Det som är enkelt att lösa tidigt i processen kan senare i processen vara mycket svårt, kostsamt och tidsödande att hantera. Problemet förstärks av att förutsägbarheten i Lantmäteriets handläggning har minskat, bland annat till följd av att ärenden i dag kan handläggas från en del av landet som skiljer sig från där fastigheten är belägen.

Utöver de redan nämnda negativa fördröjnings- och kostnadsdrivande effekter som påpekats av Bostadsministern med flera, finns även ett betydande resursslöseri förknippat med en utdragen förätningsprocess.

Näringslivet tar ofta, med hjälp av erfarna förätningslantmätare som i dag jobbar inom privat sektor, fram genomarbetade underlag för fastighetsbildning och/eller inrättande av gemensamhetsanläggningar. Underlaget innehåller normalt bland annat genomarbetade kartor och de överenskommelser som krävs mellan parterna för att beslut ska kunna fattas. Ett väl genomarbetat underlag medför att den efterföljande judiciella prövningen som sker hos Lantmäteriet skulle kunna begränsas och förenklas, varvid en stor del av ärendehantering blir rent administrativ. Det är dock beroende av att ärendet handläggs snabbt och förutsägbart. Långa handläggningstider riskerar att medföra dubbelarbete då material som är aktuellt när det producerades kanske måste omarbetas när förättningen sker ett år senare.

MYNDIGHETS- ANALYSER

Regeringen gav Lantmäteriet och Statskontoret att under 2017 inkomma med deras respektive analys av situationen.

LANTMÄTERIET

Lantmäteriet fick i januari i uppdrag av regeringen att redovisa hur handläggningstiderna för avstyckning av tomter och andra typer av ärenden som rör fastighetsbildning ska kunna minskas.

Rapporten² ”Handläggningstider för fastighetsbildning” (Dnr 402-2017/356) redovisades i maj 2017.

Rapporten innehåller en lista med 32 åtgärder för att korta handläggningstiderna. Lantmäteriet ser goda förutsättningar att målet både kan nås och överträffas – dock först om två och ett halvt år.

Lantmäteriet pekar på att myndigheten genomför en digitalisering som förväntas ge betydligt snabbare handläggningstider, men där effekterna längs vägen är svåra att beräkna. Lantmäteriet har i sin rapport från i somras i huvudsak identifierat följande områden:

- ▶ Bereda ärenden tidigare och minska liggstider
- ▶ Minimera tiden för överklagande
- ▶ Utföra färre gränsutmärkningar
- ▶ Arbeta i insatssteam, kompetenspooler och avgränsa verksamhet
- ▶ En adress in och en avsändare ut
- ▶ Enhetlig förrättningsprocess, teamorienterat arbetssätt och kulturförändring
- ▶ Digital ansökan, ökad självhjälp och transparens
- ▶ Moderna stöd för handläggning och ökad grad av digitalisering

Lantmäteriet lyfter också fram följande behov:

”Gällande rätt är präglad av en tid som saknade de tekniska stöd i form av GPS, E-id och automatisering som finns i samhället idag. Det kan därför komma att krävas omtolkning av regler inom befintligt lagutrymme samt betydande lagutveckling.”

Våra kommentarer på Lantmäteriets rapport

Även om identifierade åtgärder är välkomna och behövliga anser vi att Lantmäteriets rapport i huvudsak saknar viktiga aspekter och innehåller inte heller förslag på vidareutveckling av själva fastighetsbildningsprocessen. Huvudfokus i rapporten är på effektivisering av arbetsmetoder.

Vi hade välkomnat om Lantmäteriet i sin rapport lagt förändringsförslag för att möta identifierat behov av *”omtolkning av regler inom befintligt lagutrymme samt betydande lagutveckling”*.

Lantmäteriet tappar enligt uppgift årligen cirka 20 procent av sin personalstyrka och då främst erfarna handläggare. Det är uppenbart att dessa förutsättningar medför betydande svårigheter för myndigheten att bedriva en verksamhet med godtagbar service- och kvalitetsnivå. Att attrahera och behålla kompetens bör ligga högt upp på Lantmäteriets prioriteringslista.

En viktig faktor vi vill föra fram i vår rapport är kvaliteten i Lantmäteriets arbete som i slutändan resulterar i produkten ”fastighet”. Det yttersta syftet med Lantmäteriets uppgift är att tillskapa fastigheter. Utifrån fastighetsbegreppet sker byggnation, belåning, upplåtelse, överlåtelse, förvaltning, tillstånd, planläggning med mera. Kvalitet i fastighetsbildning är därmed viktig. Om de fastigheter som bildas har brister eller oklarheter riskerar ägaren av dessa fastigheter att dras in i rättsprocesser eller försvara omsättningen vilket kan leda till att dagens förrättningsprocess tappar sin legitimitet. Vi vill lyfta ett varningens finger för att i försöken att snabba upp handläggningen så sker det på bekostnad av grundläggande kvalitet på ett sådant sätt att rättssäkerheten kan ifrågasättas.

STATSKONTORET

Statskontoret fick i januari 2017 i uppdrag av regeringen att utvärdera hur organiseringen av fastighetsbildningen i en statlig och ett antal kommunala lantmäterimyndigheter fungerar utifrån kraven på en enhetlig, rättssäker och effektiv fastighetsbildning. Statskontoret fick också i uppdrag att utreda vilka åtgärder den statliga lantmäterimyndigheten har vidtagit för

² www.lantmateriet.se/sv/Pressrum/Pressmeddelande/effektivare-arbetssatt-och-digitalisering-ska-ge-kortare-handlaggningstider/

att komma till rätta med problemet med långa handläggningstider i fastighetsbildningen och bedöma vilken effekt åtgärderna har fått.

Rapporten ”Delat ansvar för fastighetsbildning (2017:18)³ redovisades den 31 oktober 2017.

Statskontorets slutsatser

Statskontorets övergripande slutsats är att organiseringen av fastighetsbildningen i en statlig och 39 kommunala lantmäterimyndigheter ger goda förutsättningar för en enhetlig rättstillämpning. Det uppdelade huvudmannskapet medför däremot att resurserna inte utnyttjas effektivt i ett läge där kompetensförsörjningen är en utmaning för hela fastighetsbildningen. Bristen på framför allt erfarna lantmätare och konkurrens om personalen har bidragit till lantmäterimyndigheternas långa handläggningstider. Detta är särskilt allvarligt för de sakägare som är beroende av Lantmäteriets tjänster.

Organiseringen innebär också att det blir svårare att uppnå lika behandling av sakägare när det gäller pris och handläggningstid. Det är också svårt att bedöma hur väl framför allt de kommunala lantmäterimyndigheterna fullgör sitt uppdrag på grund av otydliga förväntningar och brist på information om verksamheternas resultat.

Statskontorets förslag

Statskontoret föreslår att regeringen främst genomför följande åtgärder:

- ▶ Regeringen bör utveckla resultatstyrningen så att det blir möjligt att bedöma effektivitet och resultat i både den samlade verksamheten och för de enskilda lantmäterimyndigheterna. Fastighetsbildningen bör styras och följas upp utifrån gemensamma mål och mått som ger bättre möjlighet till jämförelser. Regeringen bör därför reglera de kommunala lantmäterimyndigheternas skyldighet att återrapportera och Lantmäteriets ansvar för att samla in, analysera och återrapportera den samlade verksamhetens resultat.
- ▶ Regeringen bör bredda tillsynen av de kommunala lantmäterimyndigheterna så att det blir möjligt att bedöma om den statliga och de kommunala myndigheterna fullgör sitt uppdrag på ett likvärdigt sätt.
- ▶ Regeringen bör förtydliga innebörden av det statliga ansvaret för fastighetsbildningen och vad det innebär för Lantmäteriets

stöd till de kommunala lantmäterimyndigheterna.

- ▶ Regeringen bör skapa förutsättningar för en mer enhetlig prissättning i förrättningsverksamheten och större transparens i de kommunala lantmäterimyndigheternas ekonomiska redovisning. Det skulle förbättra möjligheterna att bedöma kostnadseffektiviteten i den samlade fastighetsbildningen.
- ▶ Regeringen bör tydliggöra vilket verksamhetsunderlag och vilken kompetens som krävs för att en kommun ska få inrätta en lantmäterimyndighet. De förändrade kraven bör återspeglas i lagen.

Våra kommentarer på Statskontorets rapport

Vi har läst Statskontoret och delar Statskontorets iakttagelser och ställer oss bakom förslagen. Dock saknar vi även i denna rapport en framåtblick mot att utveckla fastighetsbildningsprocessen. Statskontoret har presenterat en något introvert rapport som även den fokuserar på interna organisationsförändringar och effektiviseringsåtgärder.

Vidare måste framhållas att vår uppfattning är att de kommunala lantmäterimyndigheterna ofta fungerar bra ut ett konsumentperspektiv. Möjlighet att tidigt få prata med en handläggare och den förutsägbarhet som detta medför, både i fråga om tidplaner och förutsättningar för beslut, är värdefull.

Ytterligare en fördel med de kommunala lantmäterimyndigheterna är den nära samverkan som ofta med andra kommunala förvaltningar, inte minst plan- och exploateringskontoret. Samverkan gör att samhällsbyggnadsprocessen blir mer enhetlig, vilket leder till större förutsägbarhet och högre effektivitet vid plangenomförande. Att kommunala lantmäterimyndigheter möjligen fattar färre beslut per handläggare kan alltså inte likställas med att de skulle vara mindre effektiva ur ett samhällsbyggnadsperspektiv. Mycket talar för att det snarare är det motsatta.

Kommunala lantmäterimyndigheter jobbar med en helhetsförståelse vilket är just vad samhällsbyggnadsprocessen behöver. De ska framhållas att processerna naturligen varierar mellan de kommunala lantmäterimyndigheterna.

Såväl Lantmäteriets som Statskontorets rapport påvisar behovet av en rapport som vår. Vi föreslår fler åtgärder, inte bara för att effektivisera och omorganisera, utan också framåtblickande åtgärder för att utveckla och modernisera fastighetsbildningsprocessen.

³ www.statskontoret.se/nyheter/delat-ansvar-for-fastighetsbildning/

VILKA ÖVRIGA LÖSNINGAR HAR FÖRESLAGITS?

FLER KOMMUNALA LANTMÄTERIER

Det finns idag 39 kommunala lantmäterimyndigheter. Flera kommuner har ansökt om att få inrätta kommunala lantmäterier. Statskontorets rapport visar att kraven på kommuner för att inrätta kommunala lantmäterier har ökat och fler ansökningar också har nekats.

Givet den samordning som kommunala lantmäterimyndigheter har med angränsande kommunala förvaltningar samt en nära konsumentkontakt ser vi gärna att det beviljas flera kommunala lantmäterimyndigheter som ett sätt att hantera de problem som i dag finns inom Lantmäteriets verksamhetsområde.

EXTERN HJÄLP I FÖRRÄTTNINGAR

Flera aktörer har fört fram att Lantmäteriet i större grad borde acceptera och tillgodogöra hjälp av extern kompetens. Till exempel kan konsulter eller fastighetsägare i än högre utsträckning idag göra grovarbetet, som att ta fram underlag, som Lantmäteriet kan acceptera. Detta leder till att Lantmäteriet kan dedikera sina resurser på komplexa författningsärenden som till exempel tvistiga och ej plan enliga ärenden. Det finns gott om kompetens att ta vara på, som till exempel seniora lantmätare som pensionerat sig eller valt att gå över till näringslivet.

Ett förslag är att titta på hur Danmark organiserat fastighetsbildningsprocessen. Danmark har ett väl etablerat system med privata lantmätare som gör det arbete som föregår författningsbeslutet. Registreringen av nya gränser och därmed fastighetsbildningen sker, precis som i Sverige av en myndighet.

Fastighetsbildningslagen FBL tillåter idag inte extern hjälp. Anläggningslagen AL (4 §) tillåter viss extern hjälp för anläggningsförrättningar. Detta visar på att det skulle vara möjligt att öppna upp Fastighetsbildningslagen på liknande sätt så att en laglig rätt att ta hjälp för alla typer av förrättningar tillskapas.

DIGITAL FASTIGHETSBLDNING MED KOORDINATBESTÄMDA GRÄNSER

I regleringsbrevet för 2016 fick Lantmäteriet i uppdrag att utreda förutsättningar för koordinatbestämda gränser. Uppdraget redovisades i mars 2017 genom rapporten ”Koordinatbestämda gränser”⁴ (Dnr 508-2017/939). Rapportens huvudsats är:

”Den totala samhällsnyttan med koordinatbestämda gränser är enligt arbetsgruppens uppfattning av sådan betydelse att det inte bara är önskvärt utan även nödvändigt att reformera systemet”

Rapportens rekommendation är:

”Regeringen bör tillsätta en särskild statlig utredning för att utreda och utforma lagförslag till att gränserna i första hand bestäms genom koordinater”

Rapporten är välskriven och motiverar mer än väl varför regeringen bör agera skyndsamt. Vi som står bakom denna rapport instämmer i denna rekommendation.

⁴ www.lantmateriet.se/contentassets/573e8c3544a1695eb1c2f54b0b048/rapport-_dnr-508_2017_939_koordinatbestamda-granser_-regeringsuppdrag_-n2015_08894_subt_n2015_08630_kls-delvis.pdf

VÅRA FÖRSLAG FÖR ATT EFFEKTIVISERA FASTIGHETSBIKDNINGEN

FÖRSLAG TILL LANTMÄTERIET

Lantmäteriet behöver genomföra sina identifierade åtgärder med bibehållen kvalitet och samtidigt öka sitt fokus på att behålla resurser.

➔ FÖRSLAG 1

Genomför skyndsamt identifierade effektiviserings-, resursförstärknings- och utbildningsåtgärder samt ökat fokus på att behålla kompetens. Detta utan att kvaliteten på förrättningar försämras.

FÖRSLAG TILL REGERINGEN

Regeringen har stort ansvar för att hantera problemet. Delar av de behov som lyfts fram av Lantmäteriet och Statskontoret ansvarar regeringen för. Regeringen bör initiera en utveckling av Fastighetsbildningslagen och angränsande lagstiftning. Regeringen bör också öka sina ansträngningar för att få fler ansökande till lantmäterit utbildningar samt tillåta att fler kommunala lantmäterimyndigheter inrättas.

➔ FÖRSLAG 2

Verka för att fler lantmätare utbildas.

➔ FÖRSLAG 3

Tillåt att fler kommunala lantmäteriermyndigheter inrättas.

➔ FÖRSLAG 4

Tillsätt skyndsamt en utredning i syfte att utreda och föreslå förändringar för att möjliggöra digital fastighetsbildning med koordinatbestämda gränser samt för att tillåta extern hjälp.

FÖRSLAG TILL NÄRINGSLIVET

Förslagsvis bör näringslivet i högre utsträckning kunna lämna in standardiserade underlag som möter en förutsägbar rättstillämpning. För det krävs vissa överenskommelser om standarder kombinerat med att Lantmäteriet har erfarna handläggare. Näringslivet kan också ta ett större ansvar för anläggningsförrättningar för att avlasta Lantmäteriet.

➔ FÖRSLAG 5

Använd tekniskt sakkunniga i större utsträckning för att producera underlag.

➔ FÖRSLAG 6

Jobba med tidig förrättningsstart så att samordnad planläggning och fastighetsbildning uppnås.

➔ FÖRSLAG 7

Använd tydligare och standardiserat gränssnitt mellan privata aktörer och lantmäteriermyndigheterna i fråga om digitalt material.

➔ FÖRSLAG 8

Öka privat handläggning av anläggningsförrättningar. Anläggningsförrättningar är tidskrävande åtgärder som tar resurser från Lantmäteriet som skulle kunna ägnas åt fastighetsbildning.

REFERENSER

[www.regeringen.se/pressmeddelanden/
2017/01/lantmateriets-handlaggningstider-granskas/](http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/01/lantmateriets-handlaggningstider-granskas/)

[www.lantmateriet.se/sv/Pressrum/Pressmeddelande/effektivare
-arbetssatt-och-digitalisering-ska-ge-kortare-handlaggningstider/](http://www.lantmateriet.se/sv/Pressrum/Pressmeddelande/effektivare-arbetssatt-och-digitalisering-ska-ge-kortare-handlaggningstider/)

www.statskontoret.se/nyheter/delat-ansvar-for-fastighetsbildning/

[www.lantmateriet.se/contentassets/573e8fc3544a1695eb1c2f54b0b048/
rapport-_dnr-508_2017_939_koordinatbestamda-granser_-regeringsuppdrag
-n2015_08894_subt_n2015_08630_kls-delvis.pdf](http://www.lantmateriet.se/contentassets/573e8fc3544a1695eb1c2f54b0b048/rapport-_dnr-508_2017_939_koordinatbestamda-granser_-regeringsuppdrag-n2015_08894_subt_n2015_08630_kls-delvis.pdf)

